

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ: DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU KARARI:

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu (Kurul), İstanbul Sözleşmesi'nden "çıkışa" ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararının (CBK) "Yürütmesini Durdurmayı" (YD) reddetti. Kurul tarafından verilen bir karar olduğu için özel önem taşımaktadır ve YD açısından kesindir. Daha da önemlisi, kararın (şu aşamada basından okuduğumuz kadarıyla) gerekçesinden anladığımız kadarıyla *Kurul; İstanbul Sözleşmesi'nden çıkış Kararını, anayasamıza uygun görmüş*. Kurul, kararını 2 temel unsura dayandırıyor:

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ MADDE 80:

Danıştay, şu yorumu yapıyor; *İstanbul Sözleşmesi Madde 80, Cumhurbaşkanına Sözleşmeyi feshetme yetkisi veriyor.*

Oysa, İstanbul Sözleşmesi Madde 80 şunu söylüyor: "*Taraflardan herhangi biri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapacağı bir bildirimle, herhangi bir zaman bu Sözleşmeyi feshedebilir*". Sözleşme (ve Avrupa Konseyi), ülkelerin kendi iç mevzuatına karışmıyor. İstanbul Sözleşmesi'nde, "*Cumhurbaşkanı feshedebilir*" gibi bir ifade asla yoktur: "*Taraf*" ülke feshedebilir diye düzenlemiştir sadece. Ayrıca, "*bildirimi*" herhangi bir makam yapabilir ve bu pratik olarak CB makamı da olabilir, ancak önemli olan *çıkış kararının* iç hukuka uygun olmasıdır: Bürokratik, basit bir konu olan "*bildirimi*" ve "*çıkış kararı*" hukuken ayrı hususlardır.

ANAYASA MADDE 104:

Danıştay, kararının esas gerekçesi olarak, Anayasamızda, Madde 104'teki şu ifadeyi temel alıyor: "*[Cumhurbaşkanı], Milletlerarası anlaşmaları onaylar ve yayımlar*".

Ancak, Anayasamızın 90. Maddesine göre "*usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası anlaşmalar kanun hükmündedir*". İstanbul Sözleşmesi, 24 Kasım 2011 tarihinde oybirliği ile TBMM'de onaylanmıştır: 6251 Sayılı Kanun ile onaylanmıştır, artık *yürürlüğe girmiş* bir Kanundur.

Anayasamız, Madde 87'ye göre de Kanunları "*kaldırmak*" (*iptal etmek*) münhasıran TBMM yetkisindedir. Nasıl ki yürürlüğe girmiş bir Kanunun uygulanması, CB Kararı ile sonlandırılmaz; kanun hükmünde, yürürlüğe girmiş, bir uluslararası anlaşma da CBK ile

sonlandırılmaz. Kamu hukukunun en temel ilkelerinden: “*Usulde paralellik*” ilkesi gereği de durum böyledir.

Danıştay’ın temel hatası řu noktada: Bu mesele “*yürütme yetkisindedir*” diyor. Oysa, Anayasamızda, tek başına yürütmenin yetkisinde olan; *TBMM onayı gerektirmeyen uluslararası anlaşmalar tanımlanmıştır* (AY Mde. 90/3’te tarif edilirler): Bunlar özetle kısa vadeli veya teknik türden anlaşmalar. Bunlar tek başına yürütmenin yetkisinde olan anlaşmalardır. İşte bu tür anlaşmalardan CB Kararı ile (evet) ıkılabilir. Ama İstanbul Sözleşmesi’nden değil! [CB Kararının temeli olan, *9 No’lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Madde 3’n kapsamı da sadece ve sadece bu tür anlaşmalar olabilir*: AY Mde 104/17 gereği].

Danıştay’ın yorumu kabul görürse: Yarın sabah uyandığımızda bir CB Kararı ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nden veya aklınıza gelebilecek herhangi bir uluslararası sözleşmeden çıkmış olabiliriz. Böyle bir yorum TBMM iradesini yok saymaktır. **Artık Cumhurbaşkanının (1 kişinin) iradesi TBMM iradesinin üzerindedir.** Saygılarımla, Av. Ece Güner Toprak.